

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvár
1.2 Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3 Intézet	Didaktikai Teológia Intézet
1.4 Szakterület	Római Katolikus Teológia
1.5 Képzési szint	mesteri
1.6 Szak / Képesítés	Teológiai mesteri

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Temetkezési és halottas szokások					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Diósi Dávid Meghívott szakemberekként bekapcsolódnak az előadásokba: Dr. Bodor Attila , <i>biblikus teológus, Göttingen/Németország</i> Dr. Darvas Piroska sa , <i>lelki kísérő/ gyásztanácsadó</i> Dr. Bálint Blanka , <i>mentálhigiénés szakember, gyászcsoporthvezető,</i> Szekeres Ildikó , <i>egészségügyi asszisztens, Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház</i>				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			–				
2.4 Tanulmányi év	2022/23	2.5 Félév	IV.	2.6. Értékelés módja	kollokvium	2.7 Tantárgy típusa	alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					5
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					15
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					8
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					75
3.8 A félév össz-óraszama					42
3.9 Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• nincs
4.2 Kompetenciabeli	• nincs

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• tábla, vetítő, szövegek, filmek, hangfelvételek
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• –

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> ● A hallgatók ismereteket szereznek a halál teológiájáról és antropológiájáról, a gyászolókkal folytatott kommunikációról, valamint a gyász és veszteség lélektani folyamatairól. ● Megtanulhatják hogyan segítsék egyéni segítő beszélgetések keretében a halálesetek gyászmunkáját; a kurzus elvégzése képesebbé teszi a résztvevőt a saját kompetenciáin belül egyéni segítséget nyújtani gyászoló embereknek. ● A kurzus továbbá igyekszik katolikus közösségeink lakóinak temetkezési és halottas szokásait bemutatni figyelemben véve ugyanakkor más felekezetek idevágó szokásait is. <ul style="list-style-type: none"> ☐ A hívek temetkezési szokásainak megismerése. ☐ Más felekezetek temetkezési szokásainak megismerése. ☐ Ökumenikus szellem elsajátítása.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • lélektani ismeretek • néprajzi ismeretek elsajátítása • népi teológia ismertetése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • gyászoló embereknek hatékonyabb segítése • alapkompenciák elsajátítása esetleges gyászfeldolgozó csoportok szervezéséhez/ vezetéséhez plebániális/ főesperesi/ (fő)egyházmegyei szinten • a temetkezési szokások megismerése • a gyászoló hívek lelki világának bemutatása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a gyászolók lelki világának megismerése • a temetkezési szokások hátterének megismerése

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<i>A halál: definíciók, különböző „formái”</i>	előadás, magyarázat	
<i>A halál teológiája I: A halál kérdése a teológiában</i>	előadás, magyarázat	
<i>A halál teológiája II: Eszkatológiai kérdések</i>	előadás, magyarázat	
<i>Korunk viszonyulása a halálhoz</i>	előadás, magyarázat	
<i>A gyász és folyamata</i>	előadás, magyarázat	
<i>A gyászoló ember lélektana</i>	előadás, magyarázat	
<i>Gyerekek viszonyulása a halálhoz/ gyászhoz</i>	előadás, magyarázat	
<i>Gyász kísérés</i>	előadás, magyarázat	
<i>A halál és a gyász jelensége a kórházakban (páciens, hozzátartozók, orvosok és ápolók szempontjából)</i>	előadás, magyarázat	
<i>Halottas rítusok I: Álmodások, hiedelmek, halál előtti állapot</i>	előadás, magyarázat	
<i>Halottas rítusok II: Haláltól a temetésig</i>	előadás, magyarázat	
<i>Halottas rítusok III: Temetés, tor, temető, sírjelek</i>	előadás, magyarázat	
<i>Modern gyászformák: facebook, digitális temetők, stb.</i>	előadás, magyarázat	
<i>Imádkozás a halottakért és a búcsú</i>	előadás, magyarázat	

Könyvészet

BALÁZS LAJOS: Menj ki én lelkem a testből... Elmúlás és temetkezés Csíkszentdomokoson, Csíkszereda 1995.

SINGER MAGDOLNA: Gyászkísérés. Együtt a bánat és a feldolgozás útján, Budapest 2021.

VERENA KAST: A gyász. Egy lelki folyamat stádiumai és esélyei, Budapest 2021.

CSEJTEI DEZSŐ: Filozófiai metszetek a halálról, Pallas Stúdió 2002.

DEÁK FERENC LORÁND: Temetkezési és halottas szokások Csernátonban és környékén, Csíkszereda 2009.

DIÓSI DÁVID: *A búcsú: szentelmény. Egy középkori gyakorlat újkori teológiája*, in: Keresztény Szó 11 (2000/ 10), 9-13.

DIÓSI DÁVID: Halottsiratás az ószövetségi Szentírásban, in: Studia Theologica Transsylvaniensia 13 (2010), 59-75.

DIÓSI DÁVID: Totenkult bei den Christen. Die Übernahme jüdischer und heidnischer Trauergebräuche in die römisch-christliche Sterbe- und Begräbnisliturgie. Eine religions- und liturgiegeschichtliche Untersuchung, Cluj Napoca 2010.

GISBERT GRESHAKE: Az élet vége, Budapest 2001.

HESZ ÁGNES: Élők, holtak és adósságok. A halottak szerepe egy erdélyi falu társadalmában, Budapest 2012.

KLIGMAN, GAIL: Nunta mortului, Iași 2005.

KUNT ERNŐ: Az utolsó átváltozás. A Magyar parasztság halálképe, Budapest 1987.

VIRT ISTVÁN: „Elszakasztottad a testemtől én lelkemet”. A moldvai és a Baranya megyei csángók halottas szokásai és hiedelmei, Kolozsvár 2001.

Ajánlott irodalom:

BALÁZS LAJOS: Hogyan hal meg a Csíkszentdomokosi parasztember? Kibékülés Istennel. In: Kharón. Thanatológiai Szemle 2 (1998/3), 27-36.

MARIE DE HENNEZEL – JEAN-YVES LELOUP: A halál művészete. Hogyan nézzünk szembe a halállal? Vallási hagyományok és humanista spiritualitás napjainkban, Budapest 1999.

RAHNER, KARL: *Das Leben der Toten*, in: K. Rahner: Sämtliche Werke 12: Menschsein und Menschwerdung Gottes. Studien zur Grundlegung der Dogmatik, zur Christologie, Theologischen Anthropologie und Eschatologie (bearbeitet von H. Vorgrimler), Freiburg/ Basel/ Wien 2005, 540–546.

RAHNER, KARL: *Über das christliche Sterben*, in: K. Rahner: Sämtliche Werke 12: Menschsein und Menschwerdung Gottes. Studien zur Grundlegung der Dogmatik, zur Christologie, Theologischen Anthropologie und Eschatologie (bearbeitet von H. Vorgrimler), Freiburg/ Basel/ Wien 2005, 534–539.

8.2 Szeminárium / Labor

Didaktikai
módszerek

Megjegyzések

Könyvészet

lásd előadások

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- temetkezési szokások megismerése
- a pasztorációs feladatok szakszerűbb végzése

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az elsajátítandó anyag ismerete	Félévi szóbeli vizsga	70 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.5 Szeminárium / Labor	Egy a megadott témák közül szabadon választott téma – interaktivitásra törekvő – PPT vázlattal vetített bemutatása.	A megtartott referátum kiértékelése	10 %
	Interaktív jelenlét	Számontartás	10 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Az előadott kurzus anyagának általános ismerete			
10.7 A parciális vizsga (félévközi zárthelyi dolgozat) formája			
–			
10.8 A félévi vizsga formája			
<ul style="list-style-type: none">• A félévi vizsga szóbeli formában történik. Minden félévi vizsgára jelentkező hallgató a megadott tételből kettőt húz, és szabad választás alapján a két tétel egyikének lényegre törő bemutatásával vizsgázik. A vizsga, a másik húzott tétel, ill. szükség esetén az anyag többi részéből további kérdések megválaszolásával válik teljessé.			
10.9. A vizsgatételsor ismertetésének lekésőbbi időpontja			
<ul style="list-style-type: none">• a vizsgaszesszió eleje			
10.10 A szemináriummal kapcsolatos elvárások			
<ul style="list-style-type: none">• A szeminárium a vezető tanár által javasolt témák egyikének a szeminárium keretében történő önálló, PPT bemutatóval kísért interaktív bemutatásának értékeléséből áll. Szükség esetén kiváltható egy, a metodológiai szabályok figyelembevételével elkészített szemináriumi dolgozattal. Ebben az esetben a dolgozat leadási határideje a szesszió kezdetét megelőző nap. A szemináriumi jelenlét kötelező.			

Kitöltés dátuma

2022.06.15.

Előadás felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Szeminárium felelőse

Dr. habil. Diósi Dávid

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

